

TEXT: DAN HÁJEK

Foto: Petr Kozlik

Dovedu měnit barvy podle prostředí, hudby nebo kapely

Je autorem a producentem mnoha tváří. S Borisem Carloffem jsme zavzpomínali na jeho začátky spojené s taneční muzikou nebo důležitým milníkem jménem kNot Photogenic. Nahlédli jsme do jeho tvůrčí současnosti a blízké budoucnosti a probrali jeho pohled na využití AI v hudbě. Prostor nezbyl snad jen na jeden z jeho koníčků, kterým je dálkové plavání.

Na úvod možná trochu osobní otázka. Jak proměnilo tvou tvůrčí činnost narození dcery?

Vlastně se mi nenabourala vůbec, jen se mi trochu překopaly hodnoty. Ale možná je to i věkem. Nějak si více uvědomuju, jak čas běží, a je mi trochu líto každého slunečného odpoledne, které bych mohl strávit venku a namísto toho sedím u počítače. Ten čas u počítače běží hypersonickou rychlostí, asi proto, že si z něho vlastně moc nezapamatuji. Zatímco koukání do moře a hraní si s dcerou je něco, co mi zůstává v paměti a nabíjí mě.

K tvým současným aktivitám se ještě prokoušeme. Vybavíš si ale své začátky, EP *Good Stuff* anebo projekt *Palm Beat*?

Určitě. Byl jsem schopný sedět u počítače celé noci, nespát, jen naprosto unešený z toho dobrodružství tvoření a objevování, co vlastně je možné udělat. A úplně sám, bez kapely. Byla to naprosto jiná zkušenost, neuvěřitelně pohlcující. Stejně tak si vzpomenu na prvotní euforii, když se mi na *Palm Beat* ozval zničehonic britský label, že by to rád vydal, jen kvůli tomu, že jsem to pověsil na portál Vitaminic, což byl takový tehdejší Soundcloud.

Širší tvůrčí tým sis ale vyzkoušel vzápětí – v projektu kNot Photogenic, což možná svým způsobem byl předvoj k tvé sólovce „*The Escapist*“, je to tak?

Rozhodně to byl iniciační moment, kdy jsem si ty věci začal zpívat sám. Protože ukočírovat kapelu byla otázka nejen logistická, ale i psychologická. Všichni tam byli úplně skvělí, ale s odstupem času na můj pintlich mozek bohémové o stupeň výše, než já jsem mohl být. A to myslím, že jsem občas býval po řádný divočák.

Nějaká historka ze zákulisí, která by to potvrdila?

Na české scéně nebyla žádná tak rockerská partička, která by se porvala v Rádiu 1, jako my před rozhovorem před naším křtem. Dnes už skoro legendární historka: Pepa Sedloň, co nás vyzpovídal, a mezitím byly kamery do nějakého chilloutu, kde se to mlelo, a celé osazenstvo rádia bylo naprosto vykulené, když to na těch obrazovkách vidělo.

Tak to byl rok 2005, od té doby utekla kvanta vody. Nepřišlo ti zpětně líto, že na další desku, pokračování *Underexposed*, nedošlo?

Jasně že jo. Ale ono to bylo fakt těžké. Charlotta nám řekla a vlastně ji dodnes chápu, že chce zkusit udělat vlastní sólovku. Odpovídající jinou zpěvačku bylo vlastně nemožné najít. Bob Mustard začal řešit opravdu divné a temné věci v Londýně. Když jsem byl na návštěvě u něj, kouřilo v pokoji pět Jamajčanů crack z plechovky a on se dostal do takových paranoických spirál, že řešil, jestli nemá podříznout svého společníka, s kterým

Je to tak, já jsem vlastně vnitřně dost jiný, než jací byli kNot Photogenic. Jsem takový ultrapřemýšlivý intelektuál, který je navíc introvert, a aby se mohl bavit s někým, koho nezná, musí si dát sklenku vína, jinak radši mlčí. Ty mé vlastní desky byly taková introspektivní cesta a terapie. Kdežto předtím to byly písničky, něčím daleko více hravé, veselé a asi se taky braly daleko méně vážně.

Od *Underexposed* do vydání *The Escapist* uteklo sedm let, ta pak byla následně odměněna cenou Apollo. Jak moc tehdy pro tebe coby samouka bylo složité tu nahrávku dokončit?

2013, cena Apollo za album *The Escapist*, foto: archiv Borise Carloffy

Byl jsem schopný sedět u počítače celé noci, nespát, jen naprosto unešený z toho dobrodružství tvoření a objevování, co vlastně je možné udělat.

pěstovali trávu v nějakém prázdném domě. Ta kapela v té sestavě nemohla už existovat. I když byla z mé strany velká snaha a spousty energie to dát nějak znovu dohromady, nikdy se to nepovedlo.

Chápu, možná jeden ze zlomů to pak zkusit zcela sám. Od *The Escapist* tě spíš vnímám jako sólistu.

Ta cesta nebyla ani tak technicky těžká. Já mezitím udělal dost desek pro jiné interprety, ale spíš se projevoval ten můj klinický maximalismus a selfcenzura. Postavil jsem si studio, pak jsem udělal asi osm písniček, ty jsem po dvou letech vyhodil, protože mi nepřišly dostatečně dobré. Až teprve pak jsem dělal na základu těch, které se tam objevily. Mezitím mi zemřel

Foto: archiv Borise Carloffa

Jsem takový ultrapřemýšlivý intelektuál, který je navíc introvert, a aby se mohl bavit s někým, koho nezná, musí si dát sklenku vína, jinak radši mlčí.

čím dál méně důležité. Miluju tvorbu, ale čím dál méně ty věci kolem.

Myslíš jako dělat nějaké promo, hledat nějakého vydavatele?

Ano, speciálně sociální sítě a celkově sebe prezentace. A už vlastně nemám rád ani to vnitřní napjaté očekávání, které se s vydáním pojí a které má každý umělec, i když si to nepřizná. Mě naplnil fakt, že jsem ty věci vytvořil a existují. Ty další věci kolem mě naopak čím dál víc naplňují nervozitou.

Chápu. Možná trochu odskočím. Prvním věcem pomohl předvoj dnešního streamingu, sám sis vyzkoušel crowdfunding v době *The Solipsist* –

že tvorba je jedna část a všechno ostatní je druhá.

Co tu druhou část někomu svěřit?

Druhá část bohužel beze mě nejde. Člověk se musí prezentovat sám, speciálně na sociálních sítích. Ale uvidíme, nějak postrádám impuls. Třeba radši napíšu nějakou knížku nebo namaluju obraz, kde to asi nemusí být tolik „pop“ prezentování sebe sama.

K tvým koníčkům se asi ještě dostaneme. Chvilí bych ještě zůstal u hudby a současných technologií. Jak se jako autor koukáš na možné proměny coby tvůrce versus AI?

Já jsem v tomto skeptik. Vznikne milion balastu, v kterém ještě více zaniknou dobré věci, už teď vychází několik desetitisíců skladeb denně. O Hitlerovi se říkalo, že je génius průměrnosti. Tohle spojení perfektně vystihuje AI. AI je dokonalý průměr. Bohužel některé žánry tohle přes-

ně vystihují a potřebují. Myslím, že posluchači si zvyknou, že tu hudbu nejen nehrají, ale ani nezpívají a neskládají lidé. Prostě si navyknou na umělé zvuky, automatického bubeníka nebo špatné přízvuky v češtině, a to nemyslím nijak pejorativně. Stane se z toho žánrovost.

To není úplně optimistický výhled. Už jsi to i sám zmínil, coby producent jsi produkoval mnoho věcí – třeba ceněné *November 2nd*, aktuálně *Mollo* nebo vloni společnou desku s Debbie *Deep Emotions*. Jsi v tomto ohledu rád členem týmu?

Ano, to je přesně ten opak, než když dělám věci pro sebe. Mám ty kapely jako „svoje“ kapely. Tak nějak se stávám, pokud to

zafunguje, takovým nepsaným členem. Navíc, mě baví ty věci dělat jinak, bych je udělal pro sebe. Richard Krajčo o mně někde řekl, že jsem chameleon. A to se mi vlastně líbí. Dovedu měnit barvy podle prostředí, hudby nebo kapely.

2024, na Cenách Anděl s Romanem Helclem z *November 2nd*, foto: archiv Borise Carloffa

není třeba tohle, co tě nějakým způsobem znervózňuje?

To ani ne. U *The Solipsist* byl crowdfunding hlavně na klip. Ty desky si umím nahrát a zafinancuji si je vždycky sám. Spíš jsem prostě dospěl a uvědomil si,

bratra a otce a nějak jsem se terapeuticky v těch skladbách z toho i vypisoval. Málokdo ví, že mi tu desku měl produkovat Honza Muchow. Měli jsme to spolu nějak pižlat v Chorvatsku, kam měl za mnou přijet s celou rodinou, ale nějak to nedopadlo. Tak jsem to prostě dodělal sám.

Píšeš raději texty na hudbu, anebo naopak?

První deska byla tak 70 procent texty na hudbu, pak se to nějak vyrovnalo. A u té poslední to bylo přesně naopak. Tam jsem šel od textů dál.

Loni jsi pak po odmítnutí vydal singl *Just A Loner*, který je zvukově dost jiný. Čím vším je tedy předvojem věcí budoucích?

Mám skoro hotové épéčko. Od listopadu mám dokonce připravené singly, ale upřímně nemám motor to vydat. Vlastně nevím proč. Asi mi to připadá nějak

Mě naplnil fakt, že jsem ty věci vytvořil a existují. Ty další věci kolem mě naopak čím dál víc naplňují nervozitou.

Foto: Igor Paliatka

Máš nějaký rámec, podle čeho si vybíráš, co, s kým a jak budeš produkovat?

Určitě mám spoustu omezení. Já už vlastně produkuju jen věci, které dělají moji kamarádi anebo je považuju za zajímavou výzvu, a vždy mě zajímá, s kým v tom studiu budu sedět. Stejně jako je to u umělce, kdy deska je záznamem toho místa v čase a prostoru, tak i ta producentská práce je dokumentem, kde jsem v tom uvedeném období byl.

V úvodu jsi zmínil, že sis rozjel své nahrávací studio. K tomu se váže i jeden tvůj koníček – sbírání mikrofónů. Co tě na tomto instrumentu tolik fascinuje?

To je zajímavá otázka. Freud by řekl, že je to falický symbol, ale já myslím, že je to obsedantně kompulzivní způsob, jak hledat dokonalost zachycení lidského hlasu, jako prvotní impuls. Pak k tomu začalo patřit i to technické a historické, a nakonec jako u každého sběratele vyvrhlo ucelením sbírky.

To asi dokážu pochopit. Předpokládám, že se většinou pídíš jen po funkčních kouscích?

Nebo sis musel i nějaký zpětně opravit, dokoupit náhradní díly, pokud někde taková možnost je?

Právě celý ten proces je zajímavý. Většinou sběratelů je to totiž fuk, jestli mikrofon funguje. Ale já jsem ten, který je dá do pořádku a používá je. A takových sběratelů mikrofónů je na světě pomálu. Všechny mikrofony, co mám, fungují a nahrávají. V těch opravách jsou často i obrovské náklady.

Můžeš vypíchnout mikrofon, kterého si právě z důvodu, že jej aktivně využíváš při své práci, hodně ceníš?

Já mám nejradši asi Neumann M49. Typ mikrofónu, na který nahrávali od Etty Jones přes Paula McCartneyho až po Billie Joe Armstronga. Naprosto skvělý univerzální mikrofon, s nímž se dá nahrát úplně vše. Podle mě nejlepší, co kdy Neumann vyrobil, a asi nejlepší mikrofon vůbec.

Od mikrofónů mě vede dál téma samotné práce se zvukem. Další oblastí, které se věnuješ, je výroba pluginů. Můžeš nastínit celý proces vzniku?

„Think out of the box“ je v hudbě hrozně důležité.

Tohle je prosté. Důležitý je nápad, pak zjišťuju, jestli je to k něčemu užitečné, vymyslí se GUI (uživatelské prostředí, pozn. autora). Máme už ve firmě vyrobené i vývojové nástroje, takže už to vlastně skládáme z modulů jako lego. A pak přichází největší vopruz, kdy se propojuje grafické prostředí s jádrem DSP a ovládáním. Testuje se, ladí se, hledají se bugy, vytváří se manuál, webové stránky atd.

Kolik let se tomuto vlastně věnuješ a podařilo se v tomto směru získat nějaké ocenění?

Pokud v tomto oboru existují něco jako výroční ceny v hudbě?

Už to bude osm let. A ano, vyhráli jsme s mým pluginem Pluralis v Computer Music cenu za nejlépe inovativní plugin roku. To bylo před dvěma roky a měl jsem z toho fakt velkou radost, protože to potvrdilo důležitost toho „think out of the box“ – prostě přemýšlet jinak. A to je, myslím, hrozně důležité i v hudbě samotné. ●